

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2007. JÚNIUS 6–7-I, 70. PLENÁRIS ÜLÉS

Régiók Bizottsága vélemény – Európa demográfiai jövője

(2007/C 197/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- hangsúlyozza annak sürgős szükségességét, hogy a demográfiai változásokat differenciáltan szemléljük a régiók, városok és települések szintjén, mivel az egyes tagállamokon belül is nagyon különböző és részben ellentétes folyamatok zajlanak egyidejűleg, másrészt pedig Európa különböző régióiban bizonyos tipikus fejlődési minták ismerhetők fel. A régiók, valamint városok és helyi önkormányzatok saját politikai stratégiái és iránymutatásai a jövőben realiztikusabb demográfiai előrejelzésekre kell, hogy épüljenek,
- úgy véli, hogy a demográfiai változásokat horizontális politikával kell megközelíteni annak érdekében, hogy megfelelő időben történjenek meg olyan intézkedések, amelyekkel kizárhatók a hosszú távú kockázatok, és felismerhetők, illetve kihasználhatók a lehetőségek. Ennek érdekében szembe kell nézni a nyugtalanító tényekkel, és minden szempontot figyelembe kell venni a nyilvános vita során. Megfelelő válaszok csak akkor fogalmazhatók meg, ha a politikai döntéshozók és a nyilvánosság egyaránt elfogadják az egyre fogyó és idősödő népesség tényét mint visszafordíthatatlan strukturális jelenséget,
- hangsúlyozza, hogy a demográfiai kihívást nem helyes kizárólag negatívan megítélni. Egyrészt valóban túl kevés gyermek születik a jelenlegi népességi szint fenntartásához. Ez hosszú távon problémát fog jelenteni az európai társadalmak számára, amire megoldást kell találni. Ugyanakkor azonban az emberek hosszabb ideig élnek, és tovább maradnak egészségesek – ez jó hír. Fel kell ismerni azt is, hogy az idősebb emberekben megvan a képesség, hogy valódi hozzájárulást nyújtsanak a társadalom számára, és ezt ebben a vitában le kell szögezni. A gazdaságilag virágzó nagyvárosi területek továbbra is profitálnak a migrációs hullámokból, amelyek jelenleg még kiegyenlítik a születések számának csökkenését.

I. Politikai ajánlások

A Bizottság közleménye – Európa demográfiai jövője: kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból!

COM(2006) 571 final

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések az Európai Bizottság közleményéről

1. **kifejezetten üdvözl**i, hogy az Európai Bizottság folytatni kívánja „A demográfiai változások kihívása, a nemzedékek közötti szolidaritás új formái” című zöld könyvről való vitát és a kihívásról a lehetőségekre helyezi át a hangsúlyt. Az Európai Bizottság megközelítése, a tapasztalatcsere és európai vita megszervezése a demográfiai változás kezeléséről, amelyet az Európa demográfiai fejlődéséről szóló, két évente megrendezendő fórumon foglalnak majd össze, fontos hozzájárulást jelent a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok támogatásához. A régiók európai szintű hálózatainak megteremtése és támogatása, valamint a legjobb gyakorlatok példáinak felhasználása és népszerűsítése jelentős mértékben hozzá fog járulni a téma konstruktív és jövőorientált megvitatásához;

2. **támogatja** az Európai Bizottság azon általános stratégiáit, amelyek arra irányulnak, hogy olyan Európát teremtsenek,

- amely kedvez a demográfiai megújulásnak azáltal, hogy támogatja a családokat a gyermekvállalásban, illetve a szakmai és a magánélet összehangolásában,
- amely felértékeli a munkát, nem ösztönzi az aktív munkavállalás idő előtti beszüntetését, hanem az egész életen át tartó tanulásra, az életkor alapján történő diszkrimináció tiltására és az életkornak megfelelő munkaszervezési formák támogatására irányuló stratégiák révén sokkal inkább a magasabb foglalkoztatottságot és a jó minőségű, hosszabb ideig tartó aktív életet támogatja,
- amely lefekteti az európaiak hatékonyságának és termelékenységének alapjait annak érdekében, hogy Európa versenyképesége a demográfiai változás korában is biztosítva legyen. A társadalom megváltozott korösszetétele nemcsak a gazdasági visszaesés veszélyét jelenti, hanem új esélyt is teremt olyan új termékek és szolgáltatások kifejlesztésére, amelyek új piacokat nyithatnak meg,
- amely felkészült a legális migránsok felvételére és integrációjára, ami hozzájárul egyrészt a további munkaerő-igény kielégítéséhez, másrészt a szociális rendszerek biztosításához,
- amely egészséges közfinanszírozási eszközök révén képes rá, hogy eleget tegyen a szociális biztonsági rendszerek változó követelményeinek, és elkerüli, hogy növekvő terheket rójon egyoldalúan a jövő generációinak vállára;

3. **úgy véli**, hogy a demográfiai fejlődésnek átfogó témát kell jelentenie a politikában, hogy időben fel lehessen lépni a hosszú távú veszélyek ellen, a lehetőségek pedig felismerhetők és kihasználhatók legyenek. Ehhez szembe kell nézni a kényelmetlen igazságokkal is, a nyilvános vitában pedig minden tényt tudomásul kell venni. Csak ha a politika és a közvélemény már elfogadta, hogy a társadalom egészének előregedése mellett a népesség csökkenése is visszafordíthatatlan strukturális tény, akkor lehet kidolgozni a megfelelő reakciókat;

4. **hangsúlyozza**, hogy a demográfiai kihívást nem helyes kizárólag negatívan megítélni. Egyrészt kevesebb gyermek születik, mint amennyi szükséges a népességszám stabilizálásához – ez hosszú távon problémát fog jelenteni az európai társadalmak számára, amire megoldást kell találni. Ugyanakkor azonban az emberek hosszabb ideig élnek és tovább maradnak egészségesek – ez jó hír. Fel kell ismerni azt is, hogy az idősebb emberekben megvan a képesség, hogy valódi hozzájárulást nyújtsanak a társadalom számára, és ezt ebben a vitában le kell szögezni. A gazdaságilag virágzó nagyvárosi területek továbbra is profitálnak a migrációs hullámokból, amelyek jelenleg még kiegyenlítik a születések számának csökkenését. Másrészt viszont a demográfiai változás sok vidéki területen a fiatalok tömeges elvándorlása és részben az idősebb, nyugdíjas népesség odavándorlása folytán lényegesen gyorsabban zajlik. Ezek a tendenciák erősítik a csökkenő népességű származási régiók problémáit;

5. **osztja** az Európai Bizottság felfogását arra vonatkozóan, hogy minden generáció jogait biztosítani kell, ahogyan azt az Európai Bizottság 2007. május 10-én kiadott, „A nemzedékek közötti szolidaritás erősítése” című közleménye is kifejezetten elismeri. A gyermekeknek és a fiataloknak esélyt kell adni a társadalomban való, átfogó értelemben vett részvételre. Ide tartozik a családok támogatása, a magas szintű felügyeleti és képzési intézmények létrehozása és fenntartása, a szakmai képzés és a szakmai lehetőségek. A középgenerációknak segítségre és támogatásra van szükségük gyermekeik gondozása és nevelése terén, de az idősebb generáció ápolása és ellátása terén is. Végül pedig az idősebb nemzedéknek is segítségre van szüksége ahhoz, hogy minél függetlenebbül és aktívabban részt vehessen a társadalmi életben;

6. **alapvetőnek tartja** az Európai Bizottság által megnevezett, a demográfiai fejlődést meghatározó tényezőket. Az egy nőre jutó átlagos gyermekszám csökkenése, az idősebb és nagyon idős emberek össznépségszámhoz viszonyított arányának növekedése, a megnövekedett és tovább növekvő várható élettartam, valamint az, hogy a bevándorlás e strukturális változásokat csak részben egyenlíti ki – mindezek az európai fejlődés általános jellemzői. A tagállami szinten összegyűjtött adatok azonban csak korlátozott érvényű kijelentéseket tesznek lehetővé a tényleges tendenciákról;

7. **hangsúlyozza annak sürgős szükségességét**, hogy a demográfiai változásokat differenciáltan szemléljük a régiók, városok és települések szintjén, mivel az egyes tagállamokon belül is nagyon különböző és részben ellentétes folyamatok zajlanak egyidejűleg, másrészt pedig Európa különböző régióiban bizonyos tipikus fejlődési minták ismerhetők fel. A régiók, valamint városok és helyi önkormányzatok saját politikai stratégiái és iránymutatásai a jövőben realizitkusabb, kisebb léptékű demográfiai előrejelzésekre kell, hogy épüljenek, amelyeknek mindenki számára esélyegyenlőséget kell biztosítaniuk;

8. **megerősíti nézeteit**, amelyeket „A demográfiai változások kihívása, a nemzedékek közötti szolidaritás új formái” című zöld könyvről kidolgozott véleményében juttatott kifejezésre. Az Európai Bizottság „Európa demográfiai jövője: kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból!” és „A nemzedékek közti szolidaritás erősítése” című közleményében a vélemény számos aspektusát felismeri;

Az Európai Bizottság következtetéseiről

9. **osztja** az Európai Bizottság nézetét, amely szerint a demográfiai kihívásra adandó konkrét válaszok elsősorban a tagállamok felelősségi körébe tartoznak. **Hangsúlyozza** azonban a regionális és helyi önkormányzatok különleges felelősségét a demográfiai kihívások leküzdésében. A városokat és helyi önkormányzatokat különösen érintik a demográfiai változás következményei;

10. határozottan **támogatja** az Európai Bizottságot a generációk közötti új egyezmény létrehozásában. Azaz:

- minden egyes generáció jogait és érdekeit figyelembe kell venni. Egyre nagyobb a jelentősége annak, hogy az egyes generációk részt vehessenek a képzési rendszerekben, a munkaerőpiacban és a társadalmi életben. Különösen a lakosságban egyre kisebb részarányt kitevő gyermekeknek és fiataloknak van szükségük jó és megbízható részvételi lehetőségekre az öregedő társadalomban. Összességében erősíteni kell az egyes korcsoportokhoz illő munkát, itt is különös tekintettel a gyermekek és a fiatalok helyzetére, de az idősekről alkotott új és árnyalt kép elfogadtatása révén is,
- a tapasztalatok és kompetenciák átadása, valamint a kölcsönös támogatás a generációk között a társadalmi fejlődőképesség és a szolidaritás együttélés feltétele. Az átadás elsődleges helye a család. Egyfelől a – például a munkaerőpiacra összefüggő – mobilitási és rugalmassági elvárások, másfelől az egyedül élőknél növekvő száma miatt a demográfiai változások idején a generációk közötti kapcsolatok a családon kívül is egyre fontosabbak. Ezt a jövőben európai szinten is jobban figyelembe kell venni. Ugyanis a generációkat átfogó megközelítéssel a meglévő potenciált az eddiginél jobban fel lehet használni a demográfiai változások alakítására. Ezért a jövőben jobban kellene támogatni és ösztönözni a generációkat átfogó megközelítést megvalósító hálózatokat és kezdeményezéseket,

– ennélfogva a generációk közötti új egyezményről európai szinten a demográfiai változásokkal párhuzamos társadalmi fejlődést szolgáló, a legjobb gyakorlatok modelljeit közvetítő folyamatos tudás- és tapasztalatcserét kellene folytatni. Ugyanez érvényes az Európa demográfiai fejlődéséről szóló fórum folytatására is. A civil társadalom reprezentatív szervezeteit a lehető legnagyobb mértékben be kell vonni ebbe az átlátható és nyitott párbeszédbe;

11. **szükségesnek tartja** megemlíteni a nemzeti és európai szinten már bevezetett reformokat, mint a növekedést és foglalkoztatást célzó újjáélesztett lisszaboni stratégia, a stabilitási és növekedési paktum, a fenntartható fejlődés stratégiája, a kohéziós politika, valamint a szociális biztonság és a társadalmi beilleszkedés terén alkalmazott nyílt koordinációs módszer. **Utal** azonban arra, hogy a további fáradozásokra buzdító megjegyzés az öt alapvető politikai terület megnevezésével együtt sem elegendő a szükséges európai, nemzeti, regionális és helyi szintű koncepciók keretfeltételeinek megteremtéséhez;

12. az Európai Bizottság közleményéből **hiányolja** a nemzeti, illetve a regionális és helyi politikák szerepének leírását. A demográfiai változások nagymértékben regionális és helyi jellegűek. A közlemény a nemzeti és európai szintű adatok halmozásával azt a benyomást kelti, hogy ezek a kérdések elsősorban ezeken a szinteken oldhatók meg, ami azonban az RB szerint félrevezető. Sokkal inkább akadályozza a növekvő regionális eltérések észlelését, így például azokat is, amelyeket a tagállamokon belüli migráció okoz;

13. **üdvözli** az Európai Bizottság abbéli szándékát, hogy két évente európai demográfiai fórumot rendez, amelynek eredményei bekerülnek az éves jelentés egy fejezetébe. Nem tartja azonban helyénvalónak, hogy egyoldalúan a hosszabb várható élettartam kérdésére összpontosít. Inkább arra van szükség, hogy egyenrangúan vegyük figyelembe a demográfiai változások különféle aspektusait;

14. **kiemeli**, hogy a demográfiai változások jelentős esélyeket kínálnak arra, hogy új termékek és szolgáltatások révén javuljon az idősebbek életminősége, és így Európában új munkahelyek jöjjenek létre, növekedjen a gazdaság és javuljon Európa versenyképessége. Ez minden olyan cselekvési területet érint, amely ösztönzi az idősebbek független és aktív életét. Gondolhatunk itt a kézművességre, az iparra, a kereskedelemre és a társadalmi csoportosulásokra többek között az idegenforgalmi, a kulturális, a háztartással kapcsolatos szolgáltatási, a mobilitás-szolgáltatási vagy a pénzügyi szolgáltatási ágazatokban;

15. **támogatja**, hogy az idősebbek szükségleteit és az úgynevezett „ezüst gazdaság” esélyeit EU-szinten is erősebben integrálják, amihez hozzátartozik a lisszaboni stratégiába való beépítésük is;

Az RB javaslatok és kérései

16. **megállapítja**, hogy az európai szintű általános demográfiai tendenciák régióként rendkívül eltérő formában jelenhetnek meg. Több folyamat együttes jelentkezése ahhoz vezet, hogy az európai régiók között győztesek (pl. London és München térsége) és vesztesek (pl. Kelet-Németország vagy a nyugat-lengyel régiók) vannak. Ennek a trendnek az eredményeként veszélybe kerül a területi kohézió. A demográfiai változások mellett a Közösségen kívülről érkező migrációs hullámok is befolyásolják a népesség alakulását. Az EU-n belüli migráció a nagyvárosi tendenciákat erősíti, ezekben az esetekben főként a gazdaságilag virágzó nagyvárosi térségek gyakorolnak egyre növekvő vonzerőt. E különböző tendenciák következményeként egyszerre jelentkeznek növekedési és visszaesési folyamatok;

17. **osztja** az Európai Bizottság nézetét, miszerint a demográfiai változások során tovább növekszik az innovációs képesség és a végzettség közötti összefüggés jelentősége. A nők és különösen az anyák számára a jövőben jobban lehetővé kellene tenni, hogy végzettségüket saját kívánalmaik és szükségleteik szerint kamatoztassák. Ezen túlmenően az oktatási rendszereknek és a vállalatoknak már most fokozatosan fel kell készülniük az idősebbek és a bevándorló háttérrel rendelkezők számának növekedésére, és szoros együttműködésben az egész életen át tartó tanulás új formáit kell bevezetniük a gyakorlatba;

18. a család és a munka összeegyeztethetőségét fontos keretfeltételnek **tartja** a gazdasági helyszínek versenyképessége szempontjából, amely versenyképesség az európai foglalkoztatási politika révén is erősítendő, és fontos szerepet játszik éppen a demográfiai fejlődésnek kedvező Európára irányuló stratégia kidolgozásának keretében;

19. **üdvözli** ebben az összefüggésben az Európai Bizottság által kiadott „A nemzedékek közti szolidaritás erősítése” című közleményt. A Régiók Bizottsága azonban óv attól, hogy egyedül a családok támogatását, valamint a munka és a magánélet összeegyeztethetőségét célzó intézkedéseket irányozzák elő a demográfiai változásokra adandó politikai válaszlépésként. Sok régióknak igen konkrét válaszlépéseket kell tennie a demográfiai tényezők alakulására, az új körülményekhez igazítva a támogatásokat és az infrastruktúrát. A családpolitikai intézkedések – bármilyen nagy szükség is van rájuk – csak lassan befolyásolják a demográfiai fejlődést. Emellett számos régió van, ahol nagyobb gondot jelent a jól képzett fiatalok elvándorlása, mint a régióban maradóknak a születési rátája;

20. **üdvözli**, „A nemzedékek közti szolidaritás erősítése” című közleményben szereplő kezdeményezést a „Szövetség a családokért” kialakítására, mely biztosítaná a bevált gyakorlatok és átfogó információk szükséges cseréjét; nyomatékosan tanácsolja azonban, hogy a „Szövetség a családokért”-ban ne csak a születési arányszámok növelésének eszközét, hanem a demográfiai tényezők alakulására adott átfogó válasz eszközt is lássák. A Régiók Bizottságát és a vele kapcsolatban lévő helyi és regionális önkormányzatokat – melyek hangsúlyozzák készségüket a konstruktív együttműködésre és javaslatok tételére az európai nemzedéki politika további alakítását illetően – teljes mértékben be kell vonni a Szövetség munkájába;

21. **hangsúlyozza** a demográfiai fejlődés regionális egyenlenségét. A növekvő régiók főként fiatalokat, nőket és bevándorló háttérrel rendelkezőket vonzanak. Ezekben a régiókban a társadalmi különbségek a szegregációs folyamatok következtében is nőnek. A szélsőséges mértékű társadalmi kirekesztés megakadályozása érdekében mindez egyrészt szigorúbb integrációs követelményekhez, másrészt az idősök igényeinek megfelelő infrastruktúra kiépítésére és javítására tett megnövekedett erőfeszítésekhez vezet;

22. **elismeri**, hogy a bevándorlók integrációja döntő jelentőségű a társadalom jövője szempontjából. Abból indul ki, hogy a felnövő generációban rejlő potenciál jobb kihasználására irányuló fokozott képzési erőfeszítések ellenére szükség van az Európán kívüli országokból származó magasan képzett munkaerőre. A magasan képzett munkaerőért folytatott – bár fontos – verseny azonban csak korlátozott mértékben hat majd a demográfiai fejlődésre;

23. **utal arra**, hogy a csökkenő népességű régiók nem egyszerűen népességet veszítenek, hanem elsősorban fiatalokat (főként a 20–30 évesek csoportjából), női népességet, valamint magasan képzett embereket. Az ilyen régiók, a növekedőkkel ellentétben, nem válnak migrációs célponttá. Így a makroszinten azonos tendenciák keretében rendkívül különböző problémák keletkeznek az egyes európai régiókban;

24. **felhívja a figyelmet** ebben az összefüggésben az ápolás jövőjének problémájára. A csökkenő népességű régiók aránytalanul nagy mértékben aktív népességet veszítenek. Az idős korral járó függőség nem egyenletesen nő. A fiatalok elvándorlása – különösen mivel a házi ápolás terén szükség van a magánszférára – súlyosbítja az ápolásra szorulóknak a jövőbeli támogatásának problémáját. Ezáltal éppen a csökkenő népességű régiókban fog megnőni a közszféra vagy az önálló szereplők által nyújtott jóléti ellátás szerepe;

25. **szükségesnek tartja** a regionális szinten rendkívül ellentmondásos tendenciák figyelembevételét és egy megfelelő adatbázis létrehozását a tendenciák értékeléséhez. A helyi, regionális és nemzeti adatokat összehasonlítható módon kell megjeleníteni. Ez „szocio-demográfiai monitoring” formájában állandó feladat kellene, hogy legyen;

26. **felhívja a figyelmet** a közép- és kelet-európai tagállamokban, valamint Németország új tartományaiban lezajló speciális folyamatra. Jelenleg ezekben a régiókban látszanak leginkább a születések számának csökkenésével és a demográfiai tényezők strukturális változásaival járó következmények, emellett szinte gyorsított felvételnél figyelhető meg a változás. Ezekben a régiókban olyan folyamatok zajlanak, amelyek az európai régiók többségében csak később vagy nem ilyen intenzíven jelennek majd meg. Ezeknek a régióknak a támogatása, például az Európai Bizottság „régiók a gazdasági változásért” kezdeményezésének keretében, az RB szerint lehetővé teszi megfelelő eszközök létrehozását egész Európa számára a demográfiai változás problémáinak leküzdéséhez;

27. **felhívja a figyelmet** azokra a problémákra, amelyekkel a tagállamokon belüli kisebbségi kultúráknak kell szembenézniük, amelyek kultúráját és nyelvük fennmaradását különösen érzékenyen érinthetik a népességmozgás és a demográfiai változás kihívásai. A közösségek és családok összetételében bekövetkező változások olyan szokás- és nyelvhasználatbeli változásokhoz vezetnek, amelyekre a közösségeknek fel kell készülniük;

28. **rámutat**, hogy a jelenlegi demográfiai kihívás példa nélküli az európai történelemben. Nincs tehát kész, bevált recept arra, hogy hogyan kell rá reagálniuk az európai társadalmaknak. A világon eddig még csak Japán tett szert hasonló tapasztalatokra. Az RB ezért **üdvözli** az Európai Bizottság nyílt megközelítését ebben a témában;

29. **úgy látja**, hogy az Európai Bizottság közleménye túl erősen összpontosít a várható élettartam növekedése és az ezzel járó következmények kérdésére, és nem foglalkozik más, hasonlóan fontos témákkal, például azzal, hogy miként lehet megbirkózni a népességszám csökkenésének következményeivel, vagy az érintett régiókban szükséges, ehhez kapcsolódó átalakítási folyamatok kérdésével. Még ha ezek a kérdések inkább nemzeti és regionális szinten oldhatók is meg, ott, ahol ez infrastrukturát is érint, a strukturális alapok felhasználása is megvitatandó;

30. ebben az összefüggésben **szükségesnek tartja** felülvizsgálni az európai stratégiák növekedésre való egyoldalú összpontosítását. A csökkenő népességű régióknak megváltozott fejlesztési koncepciókra kell átállniuk, az infrastruktúrájának a kisebb lakosság számára is megfizethetőnek és elérhetőnek kell maradnia, a regionális fejlesztési tervekben a kisebb létszámú lakosság igényeit kell megfelelően figyelembe venni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy kevesebb befektetésre van szükség, sokkal inkább azt, hogy másféle befektetések kellenek. A csökkenő népességszám és az erős regionális eltérések jellemezték gazdasági és társadalmi fejlődés kérdései minőségi, nem pedig elsősorban mennyiségi kérdések. Mindez azt jelenti, hogy az eddig kizárólag növekedésorientált politikai felfogást ki kell egészíteni a csökkenést és az átalakítást is magában foglaló szemléletmóddal;

31. **megállapítja**, hogy a demográfiai változások kihívásainak sikeres leküzdéséhez a következő politikai keretfeltételek szükségesek:

- el kell kerülni annak ösztönzését, hogy a városok és régiók nem produktív módon versengjenek a több lakosért. A nagyobb, erősebb városok és régiók az általuk kínált előnyök révén vonzzák magukhoz az embereket. Ez azonban más városok és régiók rovására megy, amelyekben ezáltal tovább rosszabbodik a demográfiai helyzet;

- a megoldások keresésébe lehetőleg idejében be kell vonni a magasabb kormányzati szinteket. A régióknak az eddigieknél

intenzívebb módon közösen kell átfogó, az együttműködésre építő stratégiákat kialakítaniuk;

- demográfiai változások következményeiről szóló információk révén az egész társadalmat idejében be kell vonni, hogy minden társadalmi szerepvállaló e változásokhoz tudja igazítani tevékenységének fő vonalait;

- A kormányoknak a demográfiai változások lassítása érdekében bizonyos feltételeket kell rögzíteniük. Minden tagállam politikáiban figyelembe kell venni a karriert építő, emellett családot is akaró fiatal nők igényeit, és ennek lehetővé tétele érdekében nagyobb mértékű szociális támogató mechanizmusokat kell életbe léptetni. Rugalmasabb munkalehetőségek formájában hasonló támogató mechanizmusoknak kell rendelkezésre állniuk az idősebbek számára is;

32. **szükségesnek tartja** ezért a regionális igényekhez igazított, differenciált stratégiák támogatását, amelyek lehetővé teszik, hogy a lakosság lehetőleg jól hozzáférjen az általános érdekű szolgáltatásokhoz, az IKT-szolgáltatásokhoz és a képzéshez;

33. **hangsúlyozza**, hogy a demográfiai változás a szakmai tapasztalatok új megközelítési módját teszi szükségessé. A gazdaságban és az adminisztratív területeken fontossá válik az idősebb munkavállalók tapasztalatainak erőteljesebb kiaknázása. Lényeges, hogy az idősebbek aktív életük utolsó éveiben nagyobb rugalmasságot élvezhessenek. Az otthonról végzett munka, a rugalmas munkaidő és a fokozatos nyugdíjba vonulás fontos és felkínálható választási lehetőségek, amelyek arra ösztönözhetik az idősebb munkavállalókat, hogy hosszabb ideig maradjanak alkalmazásban. A fiatalabb munkavállalók jobb foglalkoztatási kilátásainak lehetővé tétele, illetve az életkornak megfelelő foglalkoztatás ösztönzése érdekében az európai társadalmaknak és főként a bértárgyalások szereplőinek új modelleket kellene kifejleszteniük arra, hogy aktív életük egyes szakaszaiban a munkavállalók mennyi és milyen munkát végezzenek;

34. **kéri** az egész életen át tartó tanulásnak mint a polgárok jogának és a polgárokkal szembeni elvárásnak az erősítését, hogy meg lehessen felelni az állandóan változó gazdasági és társadalmi elvárásoknak;

35. **megállapítja**, hogy a csökkenő népességű régiókban az általános érdekű szolgáltatásokat, az infrastruktúrát és a társadalmi életet az igényeknek megfelelően a népességszámhoz és a változó, csökkenő kereslethez kell igazítani. A legutóbb csatlakozott közép- és kelet-európai országokban, valamint Németország keleti részében jelentkező kihívások azt mutatják, hogy az infrastruktúra visszafejlesztése és átépítése irányába mutató politikai tervzetek a régiók jövőbeli versenyképességét meghatározó kérdések lesznek;

36. **szükségesnek tartja** a strukturális alapok és az EMVA felülvizsgálatát általában véve a demográfiai fejlődés következményeinek leküzdése vonatkozásában. Ezért üdvözli az Európai Bizottság bejelentését, amely szerint a 2008 végéig elfogadandó közleményben – amely javaslatokat tartalmaz arra nézve, hogy hogyan lehet az előregedő népesség igényeit ésszerűbben figyelembe venni – különös figyelmet fordít a strukturális alapok lehetséges szerepére ezen a téren;

37. ebben az összefüggésben **arra biztat**, hogy a strukturális alapok és az EMVA szerepét abban a tekintetben is vizsgálják felül, hogy az eszközök kielégítően figyelembe veszik-e a növekvő és a csökkenő népességű régiók szükségleteit. **Kéri** továbbá, hogy a felülvizsgálatot úgy időzítsék, hogy az eredmények még a támogatási időszak első felében megszülessenek. Az RB azt várja az Európai Bizottságtól, hogy a 3. sz. célkitűzés programjainak (Interreg IVc) főbb pontjai között a „demográfiai változás” témája kiemelt helyen szerepeljen;

Kelt Brüsszelben, 2007. június 6-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

II. Eljárás

Cím:	A Bizottság közleménye – Európa demográfiai jövője: kövessünk lehetőséget a kihívásból!
Hivatkozás:	COM(2006) 571 final
Jogalap:	EKSz. 265. cikk első bekezdés
Eljárási Szabályzat:	
Az Európai Bizottság levelének kelte:	2006. október 12.
Elnökségi határozat kelte:	2006. április 25.
Illetékes szakbizottság:	„Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottság (ECOS)
Előadó:	Dr. Gerd Harms, Brandenburg tartomány szövetségi képviselője és Európa-ügyi megbízottja, az állami kancellári hivatal államtitkára (DE/PES)
Elemző feljegyzés:	2006. december 14.
Szakbizottsági vita:	2007. február 2.
Szakbizottsági elfogadás kelte:	2007. március 30.
Szakbizottsági szavazás eredménye:	többséggel elfogadva
Plenáris ülésen történő elfogadás kelte:	2007. június 6–7., június 6-i ülésnap
Korábbi RB-vélemény:	„A demográfiai változások kihívása, a nemzedékek közötti szolidaritás új formái” című zöld könyvről szóló vélemény CdR 152/2005 fin ⁽¹⁾ – COM(2005) 94 final

⁽¹⁾ HL C 115., 2006.5.16., 61. o.

38. **felhívja a figyelmet** arra, hogy a nagyarányú bevándorlást felmutató régiók jelentős problémákkal szembesülnek a különböző népességcsoportok integrációja terén. A demográfiai hatások különböző mértékben érik a lakosság különböző csoportjait. A bevándorlói háttérrel rendelkező fiatalok integrációjának kérdése az európai társadalmak jövőjének egyik legfontosabb kérdése lesz. Elsősorban a városi régiók szembeesülnek azzal, hogy a népesség különböző csoportjainak demográfiai összetétele rohamosan változik;

39. ezen eredmények fényében azt **javasolja**, hogy európai szinten vegyük számba a tipikus regionális és helyi problémákat és tendenciákat, amelyek különböző válaszokat és stratégiákat követelnek. A mellékletben leírt esetek hozzájárulhatnak ezek meghatározásához.